

Kartoffelafgiftsfonden - Basisbudget 2018

Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2017	Budget 2018	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A
Note	A	B	C	D
INDTÆGTER:				
Overført fra forrige år	2.529	589	31,5	-77
1 Produktionsafgifter	4.455	4.970	55,6	12
2 Promillemidler	1.034	2.489	12,9	141
Særbevilling og anden indtægt	0	0	0,0	-
Renter	0	0	0,0	-
I. Indtægter i alt	8.018	8.048	100,0	0
UDGIFTER:				
Samlede tilskud fordelt på formål				
Afsætningsfremme i alt	325	500	7,3	54
Forskning og forsøg i alt	5.096	4.425	64,9	-13
Produktudvikling i alt	0	0	0,0	-
Rådgivning i alt	470	400	5,9	-15
Uddannelse i alt	0	0	0,0	-
Sygdomsforebyggelse i alt	81	83	1,2	2
Sygdomsbekæmpelse i alt	1.399	1.408	20,7	1
Dyrevelfærd i alt	0	0	0,0	-
Kontrol i alt	0	0	0,0	-
Særlige foranstaltninger	0	0	0,0	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer	0	0	0,0	-
II. Udgifter til formål i alt	7.371	6.816	100,0	-8
3 Fondsadministration				
Revision	55	63		15
Advokatbistand	0	0		-
Effektvurdering	0	0		-
4 Ekstern projektvurdering	3	3		0
Bestyrelseshonorar/befordringsgodtgørelse	0	0		-
Tab på debitorer	0	0		-
III. Administration i alt	58	66		14
IV. Udgifter i alt	7.429	6.882		-7
Overførsel til næste år	589	1.166		
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	7,9	16,9		
Supplerende oplysninger:				
Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere				
SEGES	1.645	1.752	25,7	7
Danske Kartoffler	1.368	1.368	20,1	0
KMC	840	791	11,6	-6
Danespo	746	754	11,1	1
Københavns Universitet	577	575	8,4	0
AKV Langholt	453	451	6,6	0
Aarhus Universitet	471	444	6,5	-6
Danmarks Kartoffelråd	65	201	2,9	209
LMO	150	162	2,4	8
Kold College	100	100	1,5	0
BJ-Agro Aps	130	94	1,4	-28
Økologisk Landsforening	0	75	1,1	-
Danmarks Kartoffel Museum	0	49	0,7	-
Aalborg Universitet	746	0	0,0	-100
Carl Heiselberg	70	0	0,0	-100
Foreningen Smagens Dag	10	0	0,0	-100
V. I alt	7.371	6.816	100,0	-8

Kartoffelafgiftsfonden - Basisbudget 2018

Noter til punkterne I - V i budget 2018

Senest indsendte budget er Kartoffelafgiftsfondens godkendte ændringsbudget for 2017.

Note 1. Kartoffelafgiftsfondens 2018-budget er baseret på bekendtgørelse nr. 450 af 23. maj 2016 om produktionsafgift på kartofler. Bekendtgørelsen opererer med fire kategorier:

- 1) Virksomheder, der sorterer eller pakker læggekartofler og spisekartofler.
- 2) Virksomheder og kartoffelavlere, der sælger industri- og spisekartofler, der ikke forarbejdes i Danmark.
- 3) Forarbejdningsvirksomheder, som anvender kartofler af dansk avl til industriel forarbejdning i Danmark.
- 4) Fysiske eller juridiske personer, der sælger spisekartofler af egen avl eller avl fra nærliggende bedrifter, direkte til forbrugeren eller detailhandlen.

Den gældende afgiftssats for indtægtåret 2018, den forventede mængde og den samlede indtægt for hver gruppe er angivet nedenfor.

Produktionsafgifter	Ændringsbudget 2017		Budget 2018	
	h.kg.	Indtægter kr.	h.kg.	Indtægter kr.
<i>(I 2017 var afgifterne 0,05 kr. for kategori 1, 2 og 4, og 0,35 kr. for kategori 3)</i>				
1. Læggekartofler				
Eksport (Kategori 1) - afgift 0,35 kr./h.kg.	300.000	15.000	300.000	105.000
Hjemmemarked (Kategori 1) - afgift 0,35 kr./h.kg.	400.000	20.000	400.000	140.000
2. Spisekartofler				
Eksport (Kategori 2) - afgift 0,35 kr./h.kg.	500.000	25.000	500.000	175.000
Hjemmemarked (Kategori 1 og 4) - afgift 0,35 kr./h.kg.	2.800.000	140.000	2.800.000	980.000
3. Industrikartofler				
Eksport (Kategori 2) - afgift 0,35 kr./h.kg.	400.000	20.000	400.000	140.000
Hjemmemarked (Kategori 3) - afgift 0,35 kr./h.kg.	11.000.000	3.850.000	8.700.000	3.045.000
Chips og anden forarbejdning (Kategori 3) - afgift 0,35 kr./h.kg.	1.100.000	385.000	1.100.000	385.000
I alt	16.500.000	4.455.000	14.200.000	4.970.000

Note 2. For 2018 er bevilget et tilskud fra Promilleafgiftsfonden for landbrug på 2.489 t.kr.

Tilskuddets anvendelse på landbrugsstøttelovens formål fremgår af tabellen nedenfor.

	Ændringsbudget 2017	Budget 2018
	1.000 kr.	1.000 kr.
Afsætningsfremme i alt	22	129
Forskning og forsøg i alt	870	2051
Produktudvikling i alt	0	0
Rådgivning i alt	86	168
Uddannelse i alt	0	0
Sygdomsforebyggelse i alt	17	43
Sygdomsbekæmpelse i alt	39	98
Dyrevelfærd i alt	0	0
Kontrol i alt	0	0
Særlige foranstaltninger i alt	0	0
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0
I alt	1.034	2.489

Note 3. Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle administration varetages af Landbrug & Fødevarer. Udgifterne udgør 270 t.kr., som er finansieret af afkast fra kapitaldepot tilhørende Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler.

Note 4. Udgifter til ekspertbedømmelse af udvalgte ansøgninger.

Kartoffelafgiftsfonden - Supplerende oplysninger - Basisbudget 2018

Note	Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2017	Budget 2018	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
------	------------------	--------------------------	-------------	--

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

SEGES i alt		1.645	1752	
Forskning og forsøg				
1	Værdiafprøvning af sorter til brug i økologisk produktion af spisekartofler	193	269	§4
2	Optimeret fosforudnyttelse i stivelses- og spisekartofler		247	§4
3	Gødskning med fosfor på arealer grundgødet med gylle		179	§4
4	Bekæmpelse af spildkartofler		127	§4
5	Alternativer til nedvisning med diquat		125	§4
6	Betydning af efterafgrøder for angreb af fritlevende nematoder i kartofler	109	109	§4
7	Betydning af kalium, bor og calcium for kvaliteten af læggekartofler		98	§4
-	Optimeret næringsstofudnyttelse i kartofler	238	0	
-	Midler og metoder til nedvisning og ukrudtsbekæmpelse i kartofler	206	0	
-	Betydning af tørremetode og håndtering for angreb af fusarium i læggekartofler	103	0	
-	Sammensætning og udbredelse af fritlevende nematoder i Danmark	93	0	
-	Værdiafprøvning af sorter til brug i økologisk produktion af spisekartofler - tillægsansøgning	41	0	
Forskning og Forsøg i alt		983	1154	
Rådgivning:				
8	Udvikling af videnbase og specialrådgivning inden for kartoffeldyrkning	400	325	§2
Rådgivning i alt		400	325	
Sygdomsbekæmpelse				
9	Udvikling af Den danske kerneplantesamling for kartofler	181	190	§4
Sygdomsbekæmpelse i alt		181	190	
Sygdomsforebyggelse				
10	Registreringsnet for kartoffelskimmel og bladlus	81	83	§9
Sygdomsforebyggelse i alt		81	83	
Danske Kartoffler i alt		1.368	1368	
Sygdomsbekæmpelse:				
11	Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdommene ring- og brunbakteriose	1.218	1218	§9
Sygdomsbekæmpelse i alt		1.218	1218	
Afsætningsfremme				
12	Informations- og pr-aktiviteter om spisekartofler	150	150	§§6 og 7
Afsætningsfremme i alt		150	150	

Kartoffelafgiftsfonden - Supplerende oplysninger - Basisbudget 2018

Note	Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2017	Budget 2018	Specifikation af anvendt statsstøtterege
KMC i alt		840	791	
Forskning og forsøg				
13	Afprøvning af sorter til stivelse, økologisk stivelse og til pulver og flakes til industrielt brug		693	§4
14	Delt gødskning		63	§4
15	Jordprøve undersøgelser af henfaldstiden for brok sporangier i marker hvor der fundet kartoffelbrok		35	§4
	- Melsortsforsøg - afprøvning af sorter til anvendelse til kartoffelstivelsesproduktion	418	0	
	- Test af broksorter og kvælstofoptimum i stivelseskartofler	133	0	
	- Økologisk sortsforsøg i stivelseskartofler	106	0	
	- Udnyttelsesprocent af Kalium i Protamylasse og Patentkalium	81	0	
	- Forhold mellem næringsstoffer	69	0	
	- Melsortsforsøg – Planteanalyser	33	0	
Forskning og Forsøg i alt		840	791	
Danespo i alt		746	754	
Forskning og forsøg				
16	Markør-assisteret indkrydsning af brokresistens	281	284	§4
17	Resistens mod brok (<i>Synchytrium endobioticum</i>). Kortlægning af gener, udvikling af brugbare markører og søgning efter ny resistens	263	262	§4
18	Genbank for kartofler	202	208	§4
Forskning og Forsøg i alt		746	754	
Københavns Universitet		577	575	
Forskning og forsøg				
19	Helt nye stivelseskartofler genereret ved Præcis Genom-Editering	577	575	§4
Forskning og Forsøg i alt		577	575	
AKV Langholt i alt		453	451	
Forskning og forsøg				
20	Optimeret gødskning af melkartofler		276	§4
21	Udnyttelse af kali i Protamylasse og Patentkali	54	102	§4
22	Lagring af melkartofler		73	§4
	- Anvendelse af bladanalyser til N-gødskning af kartofler i praksis	158	0	
	- Nye sygdomme i kartofler - Fokus på black dot og verticillium	75	0	
	- OnFarm Forsøg - Udbytteforsøg i praksis	65	0	
	- N-optimum for nye resistente sorter	58	0	
	- Reduceret N-optimum ved delt gødskning	43	0	
Forskning og Forsøg i alt		453	451	

Kartoffelafgiftsfonden - Supplerende oplysninger - Basisbudget 2018

Note	Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2017	Budget 2018	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Aarhus Universitet i alt		471	444	
Forskning og forsøg				
	23 Hvordan stoppes begyndende angreb af kartoffelskimmel		156	§4
	24 Energibesparende LED lamper til effektivisering af kartoffelforædling	109	288	§4
	- Bekæmpelse af kartoffelbladplet i kartofler	278	0	
	- Skimmelstyring på mobiltelefon og tablet	84	0	
Forskning og Forsøg i alt		471	444	
Danmarks Kartoffelråd i alt		65	201	
Afsætningsfremme				
	25 Årsmøde for Danmarks Kartoffel Råd	25	71	§6
	26 Omlægning af Danmarks Kartoffel Råds hjemmeside		59	§§2 og 6
	27 Valdemars Dag (Den store ældrefest) for Danmarks Kartoffel Råd	25	32	Ej statsstøtte
	28 DM i tidlig kartoffeldyrkning for Danmarks Kartoffel Råd	15	23	§6
	29 Oprettelse af danmarksmesterskab i kartoffeldyrkning for Skolehaver		16	§§2 og 6
Afsætningsfremme i alt		65	201	
LMO Samsø i alt		150	162	
Forskning og forsøg				
	30 Afprøvning af nye ukendte tidlige kartoffelsorter på Samsø via udbytteforsøg med og uden plastafdækning	150	162	§4
Forskning og Forsøg i alt		150	162	
Kold College i alt		100	100	
Afsætningsfremme				
	31 Kartoffelprisen (2018)	100	100	§6
Afsætningsfremme i alt		100	100	
BJ-Agro Aps i alt		130	94	
Forskning og forsøg				
	32 Sortsafprøvning med middeltidlige og sildige spise- og salatkartofler	91	94	§4
	- Praktisk anvendelse af Horiba-sensorer på bedriftsniveau	39	0	
Forskning og Forsøg i alt		130	94	
Økologisk Landsforening i alt		0	75	
Rådgivning				
	33 Topkvalitet i økologiske spisekartofler	0	75	§2
Rådgivning i alt		0	75	

Kartoffelafgiftsfonden - Supplerende oplysninger - Basisbudget 2018

Note	Beløb i 1000 kr.	Ændrings- budget 2017	Budget 2018	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Danmarks Kartoffel Museum i alt		0	49	
Afsætningsfremme				
	34 Videreudvikling af Danmarks Kartoffel Museum	0	49	\$6
Afsætningsfremme i alt		0	49	
Carl Heiselberg i alt		70	0	
Rådgivning				
	- Optimering af protamylasse år 2	70	0	
Rådgivning i alt		70	0	
Aalborg Universitet i alt		746	0	
Forskning og forsøg				
	- Genomisk Prædiktion – udvikling af fremtidens kartoffelforædling	680	0	
	- MASPot kartoffelpopulationen - en genetisk ressource for fremtiden	66	0	
Forskning og Forsøg i alt		746	0	
Foreningen Smagens Dag i alt		10	0	
Afsætningsfremme				
	- Smagens Dag 2017	10	0	
Afsætningsfremme i alt		10	0	

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

Note 1 – Værdiafprøvning af sorter til brug i økologisk produktion af spisekartofler v/ SEGES.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Formålet er at øge udbyttet og kvaliteten af økologisk producerede spisekartofler ved at kunne vælge de mest dyrkningsegne sorter på baggrund af en dansk værdiafprøvning. Projektet er en forlængelse af et demonstrationsprojekt i 2012 og 2013, som viste, at der er meget stor forskel på forskellige sorters og partiers egnethed til brug i den økologiske kartoffelproduktion. Projektets indeholder derfor en et sortsforsøg (værdiafprøvning), hvor lægge materialet er opformeret på samme lokalitet året forinden, og hvor der kan foretages en uafhængig vurdering af forskellige sorters egnethed til brug i økologisk produktion af spisekartofler. Projektet har kørt over fire år, men det er først fra og med 2016, at er statistisk sikre forsøgsresultater. I 2017 er der opformeret 13 sorter på samme lokalitet, som skal afprøves i markforsøg (værdiafprøvning) i 2018.

Note 2 – Optimeret fosforudnyttelse i stivelses- og spisekartofler v/ SEGES.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Formålet med projektet er at øge rentabiliteten i kartoffelproduktion ved at udvikle strategier for tilførsel af fosfor til kartofler. Herunder at skaffe faglig dokumentation for, at de forventede fosforlofter er for lave for arealer med fosfor og at de derfor bør hæves. I 2017 er indført nye fosforregler til afløsning af de kendte harmoniregler. Det kan betyde, at kartofler i nogle tilfælde ikke kan gødskes optimalt med fosfor, fordi den optimale mængde ikke kan tilføres inden for de nye fosforlofter. Der er behov for forsøg, som dels dokumenterer, at kartofler har et højt fosforbehov og dels fastsætter den optimale udbringningsmetode. Der gennemføres i alt fire forsøg i spise- og stivelseskartofler med tre fosforniveauer og tre udbringningsmetoder.

Note 3 – Gødsning med fosfor på arealer grundgødet med gylle v/ SEGES.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Formålet er at kunne anvise den optimale gødsningsmetode med en lille mængde fosfor i handelsgødning på kartoffelarealer, som er grundgødsket med gylle. Mange marker med stivelseskartofler grundgødskes ofte med gylle, som skal dække hovedparten af fosforbehovet. Imidlertid er det ofte nødvendigt at tilføre en mindre mængde supplerende fosfor i handelsgødning. De nye fosforregler gør imidlertid, at det ofte kun er muligt at supplere med en lille mængde fosfor i handelsgødning, og forsøgsræssigt er det dårligt belyst, hvordan den supplerende fosfor bedst tilføres. Der gennemføres i alt 4 forsøg i stivelseskartofler, hvoraf de to grundgødskes med gylle. Der tilføres to doser fosfor af forskellige typer og med forskellige udbringningsmetoder.

Note 4 – Bekæmpelse af spildkartofler v/ SEGES.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Formålet er at afprøve nye ukrudtsmidler, som kan give en effektiv bekæmpelse af spildkartofler i korn, således at opformering af kartoffelbrok, cystenematoder og andre sædskiftesygdomme forebygges. Der er de seneste år godkendt flere nye ukrudtsmidler, som har effekt mod spildkartofler, men der findes ikke forsøg, hvor midlerne er sammenlignet. Der etableres forsøgsarealer ved at lægge kartofler og efterfølgende etablere vårsæd. Til bekæmpelse i vårafgrøden afprøves midler med fluroxypyr, aminopyralid, haloxyfen samt glyphosat både enkeltvis og i kombination. Der indsamles knoldprøver i efteråret, som testes for grokraft.

Note 5 – Alternativer til nedvisning med diquat v/ SEGES.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Formålet med projektet er at finde effektive metoder til nedvisning af kartofler, som kan være et alternativ til anvendelse af diquat. Der er i 2017 indsamlet viden om alternative metoder og udført indledende forsøg med tre forskellige kemiske bekæmpelsesmidler, som i kombination med aftopning måske kan være alternativer til nedvisning med diquat. I 2018 bliver dette forsøgsarbejde videreført og inddrages endnu et middel, som producenten arbejder på at få godkendt i Danmark. Forsøgsafprøvningen bliver udvidet med afprøvning ved to kvælstofniveauer, idet det antages, at kvælstofforsyningen vil have stor betydning for effekten af de alternative metoder, som i sig selv næppe vil have samme høje effekt som

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

diquat. Der vil både blive afprøvet behandlinger ved bredsprøjtning og båndsprøjtning. Ved båndsprøjtning er der mulighed for øget dosering, som kan forbedre effekten.

Note 6 – Betydning af efterafgrøder for angreb af fritlevende nematoder i kartofler v/ SEGES.

Projektets formål: Hovedformål: Forskning og forsøg

Formålet er at mindske risikoen for tab i produktionen af kartofler ved at forebygge angreb af fritlevende nematoder. Tidligere har flere danske og udenlandske forsøg antydnet, at dyrkning af olieræddike som efterafgrøde forud for kartofler kunne nedsætte mængden af fritlevende nematoder. Flere angivelser fra Holland, Danmark og Norge tyder nu på, at korsblomstrede efterafgrøder herunder olieræddike mod alt forventning opformerer fritlevende nematoder (*Pratylenchus* spp.). Samtidig påvises at olieræddike kan have en positiv kortvarig indflydelse på udbyttet på grund af forbedret jordstruktur og udnyttelsen af kvælstof. Den længerevarende anvendelse af olieræddike som efterafgrøde over flere år kan være medvirkende til, at antallet af fritlevende nematoder nu er blevet så stort, at de fritlevende nematoder også påvirker udbyttet negativt. I nærværende projekt udlægges der olieræddike og rajgræs i to år forud for kartofler for at undersøge, hvordan populationen af fritlevende nematoder ændrer sig over en årrække.

Note 7 – Betydning af kalium, bor og calcium for kvaliteten af læggekartofler v/ SEGES.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Formålet er at øge rentabiliteten af kartoffelproduktion ved at hæve kvaliteten af egen opformering.

Tidligere undersøgelser i Landsforsøgene har vist, at læggekartofler fra lerjord har en tendens til at være mere robuste end sandjordskartofler, ligesom spisekartofler med høj tildeling af kalium er mindre følsomme over for stødskafer. Dette ses også i eksempelvis Holland, hvor man tilskriver en øget robusthed i læggekartofler et højere indhold af specielt kalium, calcium og bor. Det er derfor almindelig praksis i Holland at tilføre ekstra kalium og bor til læggekartofler enten forud for lægning eller i forbindelse med lægning. Calcium udsprøjtes som bladgødskning 3-4 gange fra begyndende rækkelukning. Der gennemføres ét forsøg i henholdsvis stivelsessorterne Kuras og Stratos, hvor der tilføres ekstra kalium, bor og calcium i løbet af vækstsæsonen. Kartoflerne sorteres i efteråret 2018 og lægges året efter i 2019, hvor der måles for udbytte og kvalitet. Projektet danner udgør en start på en fokuseret indsats på kvaliteten af læggekartofler i samarbejde med industrien over de kommende år.

Note 8 – Udvikling af videnbase og specialrådgivning inden for kartoffeldyrkning v/ SEGES.

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål: Projektets formål er, at sikre at der er adgang til en opdateret og kvalitetssikret viden fra ind- og udland indenfor produktion af kartofler. Det sker ved at indsamle og publicere specialviden fra internationale tidsskrifter, møder og konferencer i forskellige landbrugsfaglige medier, herunder Planteavlsoverblik, Magasinet Danske Kartofler, workshops, erfagrupper og åbenhus-arrangementer. Der vil i 2018 være fokus på at koordinere og afrapportere de anvendelsesorienterede forsøg i kartofler, arrangere kartoffelworkshop for kartoffelrådgivere og udvalgte avlere samt fremskaffe og formidle den nyeste viden indenfor lagring af kartofler, nye typer af sortben (*Pectobacterium wasabiae* og *P. carotovorum* subs. *brasiliense*), sølvskurv og black dot, mikronæringsstoffer og bladgødskning, general plantebeskyttelse i kartofler samt internationale forsknings- og forsøgsresultater fra kongresser og udenlandske markdemonstrationer til brug i dansk konventionel og økologisk kartoffelproduktion. Dertil kommer de ad hoc problemstillinger og ansøgninger om dispensationer for brug af plantebeskyttelsesmidler i løbet af vækstsæsonen, som kræver en faglig indsigt.

Note 9 – Udvikling af den danske kerneplantesamling for kartofler v/ SEGES.

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Projektets formål: Projektets formål er, at sikre at det danske kartoffelherlev har adgang til sundt lægge materiale til produktion af miniknolde ved at udvikle og vedligeholde nye og gamle kartoffelsorter som in vitro kerneplanter. Dette sker ved at sikre adgang til patogenfrie og sortsægte miniknolde (tidligere meristemknolde) ved at opretholde og fortsat udvikle en dansk kerneplantesamling for kartofler.

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

Det danske kartoffelerhverv ønsker at fastholde og løbende at udvikle en dansk kerneplantesamling, som er grundlag for en dansk miniknoldproduktion. SEGES varetager på vegne af Danske Kartoffler den faglige koordinering af arbejdet med den danske kerneplantesamling. Kerneplantesamlingen udgøres i august 2017 af i alt 97 sorter og forædlingslinjer. Det er vigtigt, at projektet fortsættes for at der løbende kan ske en udvikling af kerneplantesamlingen, som sikrer vedligeholdelse af nye sorter og forædlingskloner i den danske kerneplantesamling, så der kan ske en hurtig opformering og produktion af højtydende og resistente sorter.

Projektets aktiviteter omfatter oprensning og sygdomstest, samt vedligeholdelse af Den danske kerneplantesamling for kartofler.

Note 10 – Registreringsnet for kartoffelskimmel og bladlus v/SEGES.

Hovedformål: Sygdomsforebyggelse

Projektets formål: Formålet er at bidrage til en økonomisk og miljømæssigt bæredygtig produktion af kartofler gennem rettidig bekæmpelse af bladlus og kartoffelskimmel. Projektet sikrer, at kartoffelerhvervet får et hurtigt overblik over udbredelsen af kartoffelskimmel og artsfordelingen af bladlus i kartoffelmarker og dermed gennemføre rettidig bekæmpelse og nedvisning. For bladlusene sker registreringen ved fangst i gule fangbakker. Fangbakkerne tømmes ugentligt, og indholdet sendes til SEGES, hvor bladlusene tælles og artsbestemmes. Der beregnes et smitteindeks, der er udtryk for risikoen for virusssmitte. SEGES forestår organisering af registreringsnettet samt formidling af risikotal for virusssmitte og kartoffelskimmel. SEGES koordinerer ligeledes ugentlige telefonmøder med deltagelse af konsulenter fra stivelsesfabrikkerne, privatrådgivere og landmandsejede rådgivningsvirksomheder samt forskere fra Aarhus Universitet med interesse for kartoffelskimmel.

Note 11 – Erstatning til kartoffelavlere ved tab forvoldt af karantænesygdommene ring- og brunbakteriose v/Danske Kartoffler.

Hovedformål: Sygdomsbekæmpelse

Projektets formål: Erstatningsordningens formål er at yde en delvis kompensation til kartoffelavlere for et opgjort tab i forbindelse med konstatering af ring- og brunbakteriose på bedriften. Kartoffelavlerenes Erstatningsudvalg administreres af Danske Kartoffler og kan efter ansøgning yde en delvis kompensation på op til 60 procent af et beregnet tab i forbindelse med et konstateret angreb af ring- og brunbakteriose i kartofler, og hvor Landbrugsstyrelsen har pålagt restriktioner på kartoffelpartier. Efter en årrække uden smitte (siden 2002) er Danmark nu erklæret fri for ringbakteriose. Men med en stigende import af læggekartofler er der fortsat en risiko for indslæbning.

Note 12 – Informations- og pr-aktiviteter om spisekartofler v/ Danske Kartoffler.

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål: Salget af spisekartofler falder i Danmark. Den kurve ønsker Danske Kartoffler at vende. For at øge forbruget af spisekartofler, vil vi ændre kartofflens omdømme og aflive myten om, at kartofler er usunde. På en letforståelig måde vil vi formidle viden om kartofflens mange gode egenskaber – eksempelvis at de indeholder mange gode næringsstoffer. Formidlingen vil primært foregå på Facebook og på www.danskekartofler.dk. På disse platforme vil vi også fortælle om kartofflens mange variationsmuligheder. Det vil vi gøre både på video og på skrift. Vi vil bestræbe os på at få kartoffelproducenterne til at tage ejerskab over facebook siden og sprede vores budskaber ved at like, dele og kommentere opslagene. Derudover vil vi med målrettet annoncering øge vores antal af følgere for at få budskaberne ud til flest muligt. Da det er den yngre del af befolkningen, der spiser færrest kartofler, er de vores primære målgruppe. Hjemmesiden skal opdateres løbende med egenproducerede nyheder og video, så den bliver mere attraktiv for forbrugeren.

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

Note 13 – Afprøvning af sorter til stivelse, økologisk stivelse og til pulver og flakes til industrielt brug v/ KMC.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: I dette forsøg ønskes

- At afprøve egnede sorter til produktion af kartoffelstivelse, pulver og flakes. Egenskaberne udbytte, stivelsesprocent, skimmelresistens og lageregnethed er væsentlige egenskaber der undersøges.
- At få opformeret lægge materiale til næste års forsøg, så oprindelse ikke influerer på forsøgsresultatet.
- At få lavet N analyser så man kan få lavet optimalkurver over dyrkningsforløbet så man i praksis avl kan rette væksten ind for at få optimalt udbytte. I forsøgene testes de mest lovende nye sorter med hensyn til udbytte, stivelses % og skimmelresistens mm. Der er især fokus på sorter der er tæt på at ramme de danske kartoffelmarker samt sorter med forskellige egenskaber til forskellige formål. Der vil i flere af forsøgene blive lavet bladanalyser så man i fremtiden har mulighed for at måle om en kartoffelplante har den optimale kvælstofdeling for at kunne yde det optimale udbytte.

Note 14 – Delt gødsning v/ KMC.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Vi ønsker at undersøge om det er muligt at holde liv i en kartoffelmark der er gået for tidlig af grøde. Kan med en eller anden form for eftergødsning kompensere for et eventuelt tab af næringsstoffer i forbindelse med udvaskning.

Note 15 – Jordprøve undersøgelser af henfaldstiden for brok sporangier i marker hvor der fundet kartoffelbrok v/KMC.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) er en såkaldt karantæneskadegører som påfører marker hvor den findes, restriktioner omkring avl af kartofler. Sygdommen har indtil efteråret 2014 ikke været fundet i Danmark i mere end 30 år. Et fund af synlige symptomer af kartoffelbrok udløser et krav om 15 års frihed for kartoffelavl i den pågældende mark. Frikendelse efter de 15 år baserer sig på jordprøver som analyseres for antallet af hvilelegemer (sporangier). For at marken kan frikendes må der ikke findes hvilelegemer (sporangier) i prøverne. Videnskaben ved at der hvert år sker et henfald af disse sporangier og de 15 år er baseret på at man har en forventning om at smitten er væk. I praksis ved vi intet om den faktiske henfaldstid og dette projekt har til formål, over en 3-årig periode, at undersøge henfaldet på flere lokaliteter hvor der vides at være fundet kartoffelbrok. Undersøgelsens resultater skal give ny viden om dette og samtidig indgå i samtalerne med Landbrugsstyrelsen dels for at vurdere om de 5, 10 og 15 års restriktioner der indføres er realistiske dels indgå i diskussionen af hvor anvendelige jordprøver reelt er til at vurdere smitteomfang under danske forhold.

Note 16 – Markør-assisteret indkrydsning af brokresistens v/ Danespo.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Fundet af brok i Midtjylland i efteråret 2014 har flyttet brokresistens i stivelsessorter op som en af de vigtigste forædlingsparametre. Test for brokresistens er imidlertid dyr og kræver overskud af knolde, hvorfor den tidligst kan udføres efter 2. år i marken, på hvilket tidspunkt der kun er 3% af de oprindeligt såede kloner tilbage. Da brokresistens kræver samvirken af flere forskellige gener er succesraten lav, så det er nødvendigt at have et stort antal mulige kandidater at lede i. Dette dilemma kan i hvert fald delvis løses ved på et tidligere tidspunkt at undersøge, om et antal nødvendige resistensgener er til stede, og kun beholde de sorter, der har potentiale for brokresistens. Dette projekt vil bruge en delmængde af den eksisterende MASPOP-population, hvor den brokresistente sort Aventura er den ene forælder, til at finde disse gener og lave markører, der kan bruges til at sortere i materialet

Note 17 – Resistens mod brok (*Synchytrium endobioticum*). Kortlægning af gener, udvikling af brugbare markører og søgning efter ny resistens v/ Danespo.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Projektet har 2 hovedelementer:

- 1) Karakterisering af *Synchytrium endobioticum* på dna niveau, identifikation af avr-faktorer, samt mulig udvikling af diagnostisk værktøj på dna niveau til identifikation af race.

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

2) Markører: DNA-analyse af spaltende populationer af kartofler med henblik på at udvikle brugbare markører til brug i forædlingen til helt eller delvis erstatning af dyre og tidskrævende sygdomsresistenstest.

I en del af områderne for dyrkning af kartofler – specielt til industrielt brug – er dyrkningen blevet intensiveret og deraf følgende er der fundet angreb af brok. Forædlingen for resistens mod brok er langsom som følge af let kompliceret genetik (mere end 1 gen) og besværlig og usikker test. Derfor ønskes markører udviklet, så screening for resistens kan gøre tidligere i forædlingsprocessen og billigere. Givet projektets størrelse og kompleksitet er Danespos og KMCs egne muligheder meget begrænsede, så derfor søges om tilskud til et fælles projekt med 6 andre firmaer og universitet i Wageningen.

Note 18 - Genbank for kartofler v/ Danespo.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Genbanken er en samling af sorter, der er relevante for fremtidig forædling af kartofler. Sorterne vedligeholdes dels som sterile planter i reagensglas, dels i insekttæt nethus.

15 gamle navnesorter, der har været dyrket i Danmark, opformeres i mindre skala og udleveres til interesserede museer, forskere og privatpersoner.

Hvert år lægges en delmængde af genbankens sorter i marken til observation, hvor de undersøges for agronomiske- og kvalitets-egenskaber.

Note 19 – Helt nye stivelseskartofler genereret ved Præcis Genom-Editering v/ Københavns Universitet.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Projektet som helhed vil etablere såkaldt Præcis Genom-Editering (PGE) i kartofler med henblik på at

konsolidere Danmarks høje internationale og bæredygtige udviklingsniveau af stivelses- og specialkartofler med basale funktionaliteter indenfor fødevarer-, ingrediens-, sundheds- og biomateriale områderne. Projektets centrale mål, er at generere bæredygtige kartoffellinjer med helt nye stivelseskvaliteter med forøget industriel og sundhedsmæssig værdi. Helt nye kartoffellinjer med vigtige egenskaber som processtabilitet, resistent stivelse (RS) og knolde med lavt sukkerindhold vil blive genereret. Specifikt vil egenskaberne blive genereret ved at indføre stabile mutationer ved anvendelse af PGE i fire kendte gener resulterende i kartoffel-linjer med stivelses profiler omfattende høj-amylopektin, og høj-amylose samt lav fosfat stivelse og lav fosfat/lav sukker/stabil kuldelagrings kartofler. De fleste af disse kvaliteter forefindes kun som transgent (GMO) materiale, der ikke kan bruges til produktion. Kartoffellinjer genereret med PGE, som beskrevet i det foreslående projekt, kan betragtes som ikke-GMO og kan også direkte bruges i det almindelige forædlingsarbejde.

Note 20 – Optimeret gødsning af melkartofler v/ AKV Langholt.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Målet med projektet er at ændre beslutningsgrundlaget for tildeling af N til melkartofler, således at den enkelte mark/de enkelte delområder i en mark tilføres den mængde N, som er optimal herfor. Resultat heraf vil være en gennemsnitligt i højere udbytte, højere stivelsesprocent, mere lagereggede kartofler, samt ikke mindst mindre angreb af sygdomme som skimmel og bladplet. Metoden for at opnå dette er, at marken fra starten tildeles 25-50 kg N mindre end forventet behov. Ved hjælp af bladanalyser sidste i juni og i juli besluttes det, om marken har behov for mere N, og hvor meget dette vil dreje sig om. Midlet er bladstilkanalyser, hvis indhold af nitrat afspejler jordens aktuelle indhold.

Note 21 – Udnyttelse af Kali i Protamylasse og Patentkali v/ AKV Langholt.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Målet med projektet er at bekræfte, at indholdet af kali i gødningsproduktet protamylasse har samme værdi for kartofler som indholdet af kali i den traditionelle kartoffelgødning patentkali.

Protamylasse er et biprodukt fra fremstillingen af kartoffelmel, og det anvendes af en stor del af melkartoffelavlterne, da det som gødning er væsentligt billigere end andre produkter. Mangel på kali til kartofler giver lavere udbytte, og for stor tildeling er spild af penge og kan medvirke til en lavere stivelsesprocent. Blandt nogle rådgivere og også landmænd er der den opfattelse, at kalien i prota-mylassen

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

har en dårligere udnyttelsesgrad, hvilket fører til enten overgødsning med kali eller til anvendelse af en alternativ og væsentligt dyrere kaligødning.

Adgangen til billig kaligødning kan føre til ændring af de i dag gældende kalinormer, idet det økonomiske kalioptimum kan være højere end den i dag anvendte kalinorm. Forsøgene er en forlængelse af forsøgene i 2017, og der vil blive anlagt forsøg to steder i Danmark. Dette på JB1 ved Ytteborg og JB2 ved LandboNord. Der vil blive anvendt to kalidoseringer i henholdsvis prota-mylasse og patentkali.

Note 22 – Lagring af melkartofler

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Tab ved lagring af melkartofler er nok den største enkeltfaktor til reduktion af udbyttet i melkartoffelavl. Der

er mange forhold, der spiller ind herpå - nogle skyldes vejret, men mange skyldes: Manglende fokus, manglende

viden og forkerte rammer for lagring.

Forbedret lagring kan ske ved forbedret optagning af kartofler med færre beskadigelser. Men ofte er det fejl ved lagringen, der udløser lagertab. Projektet vil sætte fokus på lagring ved dels at lave nogle observationer

om fugt- og temperaturudvikling ved forskellige måder at lagre på og dels ved at foretage konkrete målinger af lagertab. Slutresultatet skal være en guide til forståelse af lagringsforhold.

Note 23 – Hvordan stoppes begyndende angreb af kartoffelskimmel? v/ Aarhus Universitet.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: I 2017 har der flere steder været udbredte angreb af kartoffelskimmel (Phytophthora infestans) i sorten Kuras. Med det favorable vejr for skimmeludvikling i juli og august, kunne der i sommeren 2017 ses etablerede angreb i flere marker trods intensiv sprøjtning. Det er en uheldig situation, dels pga. forringelse i udbytte og kvalitet, dels pga. smitterisiko til andre sorter, men også fordi langvarig skimmelangreb skaber mulighed for oosporedannelse i bladene og efterfølgende smitte med oosporer til marken. Vi ved fra tidligere forsøg med bekæmpelse af etablerede angreb i kartofler (i det følgende kaldet stopsprøjtning), at en sprøjtning tidligt i vækstsæsonen med kurative midler (Proxanil eller Cymbal) kan begrænse svampens udvikling meget i forhold til en standard behandling med midler, der kun har forebyggende virkning (Revus eller Ranman Top). Det er vigtigt, at angreb i marken udryddes eller i hvert fald holdes på et meget lavt niveau. Men vi har ikke viden om, hvordan effekten af de kurative midler er på et senere tidspunkt om sommeren, hvor planterne er ældre og har mindre tilvækst. Undersøgelserne med stopsprøjtning er udført i sorten Kuras. Denne sort var for nogle år siden relativ resistent og fik sene angreb. I dag ser vi tidlige angreb. Der er behov for at få belyst virkningen af stopsprøjtning i andre sortstyper med andet vækstmønster, ny-tilvækst mv., hvor optagelse og virkning af kurative midler kan være anderledes.

Note 24 – Energibesparende LED lamper til effektivisering af kartoffelforædling v/ Aarhus Universitet.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Projektets mål er at blive klogere på hvordan LED-lamper kan bruges i forædlingen af kartofler, samt opnå ny viden om hvordan lysets farvesammensætning, intensitet og lysperiode påvirker kartoffelplanters vækst, knoldsætning og blomstring. Dette kan danne basis for en mere energibesparende og effektiv dyrkning samt mulighed for at dyrke til blomstring og frøsætning om vinteren, og derved øge konkurrencedygtigheden af dansk kartoffelforædling på det internationale marked.

LED-lamper er en ny og energibesparende lyskilde som har vist sig at have et stort potentiale til styring af planters vækst, morfologi og fysiologiske egenskaber når de dyrkes in vitro eller i væksthuse. Forskellige farvesammensætninger af lyset kan danne basis for opretholdelse af god kondition af in vitro planter og/eller øge væksten i den efterfølgende formeringsfase. LED-lyset kan også sammensættes så det specifikt fremmer knolddannelse, blomstring eller børsætning i væksthuse, samtidigt med at lamperne er mere energi-effektive end de traditionelle væksthuselamper. Projektet sætter fokus på at variere farvesammensætningen afhængigt af hvilke karaktertræk der ønskes optimeret.

Under danske lysforhold er det i nogle linjer af kartoffel vanskeligt at opnå en god blomstring og børsætning, især om vinteren. Blomster og frugter falder simpelthen af før henholdsvis bestøvning eller modenhed. Ved at optimere lysforholdene med hensyn til farvesammensætning, lys niveau og daglængde forventes en mere

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

sikker blomstring og bærsætning, som på sigt kan føre til to i stedet for en krydsnings-generation om året og dermed speede forædlingen op.

Note 25 – Årsmøde for Danmarks Kartoffel Råd v/ Danmarks Kartoffel råd.

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål: Formålet med aktiviteterne i Danmarks Kartoffel Råd er at promovere og sætte fokus på kartoflen som ernæringsmiddel. Herunder løbende oplyse om dens ernæringsmæssige fordele og lave CO₂-påvirkning. Alt sammen for at øge befolkningens forbrug og dermed afsætningen af kartofler. Mødets afholdelse på Egeskov Slot med prominente gæster og aktører skal hjælpe med at skaffe optimal pressedækning og dermed øget opmærksomhed om budskabet om kartoflernes betydning for ernæringen og omgivelserne.

Hvert år i januar måned afholder Danmarks Kartoffel Råd årsmøde ved et arrangement på Egeskov Slot, hvor pressen, VIP kartoffelambassadører, protektor og rådsmedlemmer samt indbudte gæster samles. Arrangementet foregår i slottes riddersal, hvor fokus er på beretning om årets aktiviteter, fremtidige aktiviteter og drøftelse her. Yderligere udnævnes ny ambassadør. Greven på Egeskov er medlem af kartoffelrådet.

Note 26 – Omlægning af Danmarks Kartoffel Råds hjemmeside v/ Danmarks Kartoffel råd.

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål: Danmarks Kartoffel Råds hjemmeside ligger på en platform, der ikke længere er tidssvarende og skal derfor omlægges til en anden platform. Begrundelsen for dette er blandt andet at en opdatering i det nuværende format vil blive økonomisk omfattende. Desuden er de to personer, der kan arbejde med siden hhv. hos Danespo og Kold College ikke længere til rådighed for projektet. Derudover skal indholdet på siden tilrettes og opdateres, da dele af det nuværende indhold ikke længere er aktuelt.

Note 27 – Valdemars Dag (Den store ældrefest) for Danmarks Kartoffel Råd v/ Danmarks Kartoffelråd.

Hovedformål: Afsætningsfremme. *Projektet er ikke omfattet af statsstøtteregele, da det ikke har markeds-mæssige konsekvenser og derfor ikke påvirker konkurrenceforholdene.*

Projektets formål: Formålet med aktiviteterne i Danmarks Kartoffel Råd er at promovere og sætte fokus på kartoflen som ernæringsmiddel. Herunder løbende oplyse om dens ernæringsmæssige fordele og lave CO₂-påvirkning. Alt sammen for at øge befolkningens forbrug af kartofler. På Valdemarsdag den 15. juni tilbyder Danmarks Kartoffel Råd i samarbejde med Ålborg Akvavit og Bladkompagniet at levere snaps til samtlige danske plejehjem, hertil serverer plejehjemmene nye danske kartofler, der ofte sponsoreres af lokale avlere.

Note 28 – DM i tidlig kartoffeldyrkning for Danmarks Kartoffel Råd v/ Danmarks Kartoffel råd.

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål: Formålet med aktiviteterne i Danmarks Kartoffel Råd er at promovere og sætte fokus på kartofler samt øge kendskabet hos både professionelle og lægfolk til de mange forskellige kartoffelsorter og deres anvendelsesmuligheder. DM er en event, der til stadighed har pressens bevågenhed.

I april/maj måned gennemføres Danmarks mesterskabet i dyrkning af frilandskartofler, som i Danmark kan betragtes som en "folkesport", hvor såvel parcelhusejere, kolonihaveejere som hobby- og fuldtidslandmænd deltager. For at skabe ekstra opmærksomhed om konkurrencen afholder lokale kartoffelavlere mindre arrangementer, hvor interesserede kan få tips, råd og ideer til dyrkning af frilandskartofler.

Rådet vil i 2018 forsøge at få endnu flere egne af landet engageret i mesterskabet bl.a. ved hjælp af lokale kartoffelavlere og andre aktører. Lokalpressen – herunder lokalradioer og TV – er meget fokuseret på lokal involvering. Rundt om i landet uddeles gratis "start-kit" bestående af læggekartofler og dyrkningsvejledning for nemt at komme i gang med dyrkning af egne kartofler og deltagelse i DM.

Deltagernes kartoffelbed skal rumme mindst 20 planter, der har været i jorden i mindst 40 dage. Danmarks Kartoffel Råds kontrollører udpeger blandt 20 planter 7 kartoffelplanter, der opgraves under kontrol. Kartoflerne børstes rene for jord og anbringes i en dertil medbragt pose, der plomberes, forsynes med

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

kartoffelavlernes navn og medbringes af kontrolløren til Hotel Hesselet, Nyborg, hvor den officielle vejning foregår omkring kl. 12.00. Den finalist, der har dyrket de fleste kartofler - efter vægt – (dog max 60 mm, europæiske mål) er Danmarksmester. Vinderen modtager en vandrepokal, hvor der skal indgraveres navn, samt en pengepræmie. Vinderkartoflerne overdrages til Bladkompagniet, som bringer dem sikkert til kongefamilien.

Note 29 – Oprettelse af danmarksmesterskab i kartoffeldyrkning for Skolehaver v/ Danmarks Kartoffel råd.

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål: Formålet med DM i kartoffeldyrkning for Skolehaver er, at få den yngste generation interesseret i den væsentlige og sunde fødevarer, som kartoffelen er. Det er hensigten med konkurrencen at deltagerne skal opleve glæden ved at se denne fine afgrøde komme op af jorden og opleve den fantastiske dejlige smag af nye kartofler, man selv har fremdrevet.

Set med skoleøjne er haverne et fantastisk lærested, fordi børnene her lærer rigtigt meget både om kultur, natur og mad. Børnene er meget begejstrede for at dyrke deres egne grønsager, og det ligger jo helt i tidsånden at spise noget, som har en historie. Og det har kartoflerne, som børnene selv har lagt og nu høster og tager med hjem og spiser.

Via organisationerne "Haver til Maver" og "Danske Skolehaver" inviteres skolerne til at deltage i DM for skolehaver i 2018. Reglerne for 2017 gennemgås og tilpasses til en landsdækkende konkurrence. Der udarbejdes en skriftlig dyrkningsvejledning.

I skolehaven har de 9-13-årige børn hver deres lille have med 15 forskellige grønsager, heraf to rækker med hver sin sort af kartofler, en tidlig og en sen sort. Ved Skolehave-DM bliver alle kartoflerne gravet op, og hvert barn fylder høsten i en pose, som bliver vejet. Den, der har høstet mest, bliver vinder af Skolehave-DM og får foruden en pokal gratis adgang med hele familien til attraktionerne på Egeskov Slot.

Note 30 – Afprøvning af nye ukendte tidlige kartoffelsorter på Samsø via udbytteforsøg med og uden plastdækning v/ LMO.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Ansøgningen omhandler videreførelse af sortsforsøg på Samsø med tidlige kartofler - det eneste forsøg af sin art i Danmark.

Sorterne inddeles i 3 tidlighedsgrupper, meget tidlige, tidlige og middeltidlige (sommerkartofler). Der foretages forsøgsmæssig høst med 3 tidspunkter for optagning. De 2 tidligste optagninger foretages i plastdækkede kartofler, den sidste optagning er i udækkede kartofler. Der foretages smagsbedømmelse samt test for mørkefarvning og udkogning i alle deltagende sorter. Alle deltagende sorter testes for tendens til revnedannelse (springrevner). Prøvetagning sker enten på kartoffeloptageren eller på rystebord leveret af DJF Foulum, hvis der ikke optræder revnedannelse ved optagerens påvirkning. Lægge materialet opformeres samlet til sikring af ens baggrund. Til forsøg 2018 er der opformeret 15 sorter af tidlige kartofler, der sorteres og kommes i spirekasser i november. Spiringen foretages i det tidlige forår, så sætning kan ske fra slutningen af marts.

Note 31 - Kartoffelprisen 2018 v/ Kold College

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: Siden 1999 har Kold College hvert år i oktober gennemført den meget prestigefyldte fagkonkurrence for professionelle kokke: Kartoffelprisen. Konkurrencen har stor bevågenhed fra presse og fra de mange kartoffelinteressenter i branchen, ligesom konkurrencen følges af mange tilskuere. Deltagerne i konkurrencen er nogle af landets fremmest gourmetkokke.

Note 32 - Sortsafprøvning med middeltidlige og sildige spise- og salatkartofler v/ BJ-Agro.

Hovedformål: Forskning og forsøg

Projektets formål: I gennem flere år har BJ-Agro haft sortsafprøvning med nye og lovende middeltidlige og sildige spisekartofler. De sidste par år har der desuden været fokus på salatkartofler. Det er en uvildig afprøvning, hvor lægge materialet er opformeret samme sted for at give den bedste sammenligning.

Supplerende noter – Kartoffelafgiftsfonden – Basisbudget 2018

Forsøgsmarken ligger på et areal med stort sygdomstryk, hvilket giver en god "screening" af de forskellige sorter med hensyn til skurv og specielt rust. Afprøvningen er et parcel-forsøg med 4 gentagelser. Hver parcel bliver målt og vejtes i de forskellige sorteringer. En repræsentativ del af prøven bliver kontrolleret for almindelig skurv, pulverskurv, sclerotier, og til sidst skåret for rust. En parallel prøve bliver vinteropbevaret og skåret for rust igen i forår for at følge udviklingen af rust ved lagring hen over vinteren. Projektet har stor praktisk betydning da sorterne bliver "testet" godt og grundigt på grund af det store sygdomstryk i marken. De nye sorter bliver testet op mod gamle og kendte sorter som er i produktion, som eksempelvis Fakse.

Note 33 - Topkvalitet i økologiske spisekartofler v/ Økologisk Landsforening.

Hovedformål: Rådgivning

Projektets formål: Markedet for økologiske kartofler er i markant vækst, men er også præget af meget varierende udbytter, selv hos erfarne avlere. Projektets formål er at skabe forudsætningerne for en stabil økologisk kartoffelproduktion i harmoni med afsætningen, som et solidt grundlag for økologisk kartoffelproduktion i Danmark. Projektet vil understøtte en optimal sammenhæng mellem produktions- og afsætningsled, blandt andet ved at understøtte markedets efterspørgsel på en variation af sorter og ved at facilitere dialog mellem avlere og aftagere. Der indhentes og udbredes viden og erfaringer om metoder til at: optimere forspiringsmetoder med henblik på at begrænse forekomst af skimmel; højne kvaliteten af lægge materiale; optimere gødningsanvendelse; understøtte et bredt udvalg af økologiske sorter med udgangspunkt i afsætningens behov; undersøge potentielle effekter af mikrobiologisk sygdomsbekæmpelse samt optimere lagring efter optagning og pakning. Der udvikles en ajourført dyrkningsvejledning for økologiske spisekartofler og udveksles erfaringer mellem avlere. På markedssiden analyseres og fremskrives markedsudviklingen for at vurdere potentialet for en øget produktion og afsætning og der etableres et tættere samarbejde på tværs af branchen via et rådgivende panel, som udgiver anbefalinger til den fremtidige udvikling af den økologiske kartoffelbranche.

Note 34 - Videreudvikling af Danmarks Kartoffel Museum v/ Danmarks Kartoffel Museum.

Hovedformål: Afsætningsfremme

Projektets formål: Danmarks Kartoffelmuseum har siden 2000 formidlet værdifuld viden omkring kartofflens historie. En historie der i dag er vigtig at få videreformidlet, idet brugen af kartofflen er på tilbagemarch og erstattet af ris, pasta og spaghetti. De gode gamle madvaner og kogekunst hvori kartofflen altid har været en fast bestanddel, er desværre på vej væk.

Vi fra Danmarks Kartoffel museum ser det derfor som vor fornemmeste opgave at få udbredt kartofflens fantastiske brugsmuligheder til det danske folk!

Det gør vi bl.a. igennem Danmarks Kartoffel Museum, der ligger i flotte omgivelser i parken på Hofmangave på Nordfyn. Her er der jævnligt besøg af skoleklasser, børnehaver, turister, forbrugere samt folk fra madindustrien, der alle får formidlet vigtig viden om kartofflens historie og dens mange fortræffelige egenskaber.

De penge vi søger hos Kartoffelafgiftsfonden skal gå til en gennemgribende renovering af museet, tryk af marketingmateriale, der skal uddeles på biblioteker og turistbureauer, produktion af foldere til promovning af museet hos vore norske og svenske ambassadører samt informations- og inspirationstavler på selve museet.

Det er også håbet med denne ansøgning, at få midler til lidt bygning af en kartoffelbod, der skal stilles op ved mindre festivaler, kræmmermarkeder og andre events.